

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pre septembra: Duminecă și Joi'a. — Prenume-
ratu se face in Sabiu la espeditură
foieci pre afara la c. r. poste cu bani
gata prin scrisori francate, adresați către
espeditura. Pretul prenumeratiunei pen-
tru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear
pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 73. ANULU XX.

Sabiu, in 10|22 Septemvare 1872.

tră celelalte părți ale Transilvaniei și pentru
provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl.
Ieră pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru
principale și terii străine pre anu 12 $\frac{1}{3}$ anu 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâi' a
ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dôna' ora cu
5 $\frac{1}{2}$ cr. și pentru a trei' a repetare cu 3 $\frac{1}{2}$
cr. v. a.

Evenimente politice.

Cartea roșia din anul acesta ce are să se transpună delegațiilor, va cuprinde: 1. circulație către cabinetele externe prin cări să arată că contele Giuliu Andrásy a primit conducerea ministerului de externe și responsurile cabinetelor; 2. raportul asupră audientei reprezentanților imperiului lângă regele Italiei și scaunul papei; 3. impasuri în privința situației israelitilor din România; 4. expunere despre reprezentanții imperiului în Asia orientală și despre necesitatea de a întreține acolo reprezentanție a căror scopu să fie reprezentarea de intereselor comerciale politice și despre ratificarea unor tratate comerciale cu unele stături asiatici; 5. raportul despre negocierile cu Francia din cauza că statul acesta doresce unele modificări de tratate comerciale și de navigație; 6. un protest al contelui Apponyi contră asia numitul Droit statistique introdus în Franța prin legea din 26 Iulie 1872; 7. impasarea unei comunicări asupră cestionei dreptului de navigație.

Întâlnirea imperialorului a lăsat foarte diverse impresii. Sustinerea pacei este cea mai dorita din lăute părțile cu lăute ca din imperiile nordice nu incătu diuariile de a spune despre felurite reforme militare, care în locu de a purta semnele unei desarmări generale în Europa sămenă mai curendu cu o înarmare generală și mai mare decum a fostu pâna acum.

O certă lungă între republică Americă de media-nopțe și Anglia s-a terminat în dilele acestei. Cărtă dată din an. 1864 de pre tempula resbelor celor infriociști între unionistii și confederati americani, cându din Anglia s-au gătit mai multe năi pentru confederati. Cărtă s-a terminat înaintea unui arbitru în Geneva, judecându-se Anglia la platirea unei desdaunări de 30 milioane puncte de sterlنج.

Dietă Ungariei.

Sedintă din 11 Septemvare a casei deputaților o deschide presedintele Bittó la 10 ore. — Se autentică protocolul și apoi după une-altele se trece la ordinea dilei, la care sta alegerea membrilor difteritor comisiuni; rezultatul acestor alegeri se va publica în sedintă prossima. Se cetește scrierea ministrului-presedintelui, prin care arată convocarea delegațiilor în 16 I. c. prin M. Seá; se decide să se petreacă acăstă scrisoare în sedintă de mâne. — Urmărează sortirea sectiunilor. Încheierea siedintei la $\frac{1}{4}$ ore.

In sedintă din 12 Sept. a casei deputaților se autentică protocolul siedintei trecute. Dupa unele afaceri fără interes și după o interpellare facuta de Al. Nicolae către ministrului-presedintelui privitor la congresul bisericescu serbescu, se trece la ordinea dilei, la care că obiectul primu să publica rezultatul alegerii facuta ieri; se alesera mai toti din partea deákiana. Urmărează la ordine scrierea ministrului-presedintelui privitor la convocarea delegațiilor. La propunerea presedintelui se decide să alege membrii delegațiilor mâne.

Ministrul de culte Trefort propune, că să se alăga, spre vederea proiectelor de lege relative la instrucție, ce le va asternă, un comitet de instrucție. Casă primește propunerea și decide să face acăstă alegere în sedintă de mâne, cu ce siedintă se încheie.

In sedintă din 13 a casei deputaților se autentică mai întâi protocolul. — Presedintele anunță mai multe petiții delă jurisdicții, care se transpună la comisiunea petitionară.

V. Császár interpelăza pre ministrul de interne cu privinția la districtul Fagarasiului, care încă n'a ales deputați și nici nu poate alege, din

cauza că jurișdictiunea n'a compusu și nici nu va compune unu comitetu pentru alegere.

La ordinea dilei sta alegerea delegațiilor, comisiunii pentru controla datoriei de statu flotantă și comitetului pentru biblioteca. — Rezultatul alegerilor se va publica în siedintă de mâne, cu ce siedintă se încheie.

In siedintă din 14 Sept. de asemenea se cetește și autentică mai întâi protocolul siedintei trecute. — Dupa une-altele anunță presedintele mai multe petiții delă jurișdictiuni, cari deodata cu cele asternute de unii deputați se transpună comisiunei petiționare. — Referințele comitetului verificatoriu, L. Szögyényi raportează verificarea mai multor deputați pre lângă rezerva terminului de 30 dile pentru asternerea vre-unui protest.

Se publică rezultatul alegerilor facute ieri. Urmărează la ordinea dilei cetarea cuventului de tronu și disponerea în privința respunderei la elu.

Ed. Zsedényi propune să alegă unu comitetu de 12 membri în siedintă de Luni spre elaborarea unei adrese, care propunere se primește, cu ce siedintă se încheie.

Sedintă din 16 Sept. a casei deputaților o deschide presedintele Bittó la 9 ore.

Se cetește și autentică protocolul.

V. Császár asternă o petiție a 1500 alegători români din districtul Fagarasiului, cari se rogă, că alegerea de deputați să se introduca prin unu comisariu regiu de ore-ce comitetul district. nu voiesce a o ordină. Petiția se transpone afara de toură comisiunei petiționare. — La ordine sta alegerea comitetului pentru adresa și instrucție. Rezultatul se va publica mâne.

Nr. 425. Epitr.

Circulariu

cătrătōte oficiele protopresbiterale din districtul oradănu.

Sinodul eparchiei noastre arădate întrunitu la anul 1870 sub nr. prot. 139 (tip. 137) a recunoscutu și constatau necessitatea, de a se înființa unu fondu generalu diocesanu, din care să se acopte spesele administrative și alte trebuințe ale eparchiei, și care crescându în decursul temporui, să poată deservea că fondu de creditu, din care pre lângă trebuințos'a garantia să poată luă bani imprumutu comunele, bisericele și creștinii nostri.

Că midilōce la înființarea acestui fondu a decretat sinodul eparchialu o contribuție regulată căte de trei cruceri dela sufletu, apoi o colectă pentru daruire de buna-voia dela credinciosii și binevoitorii bisericei noastre; fiindu îndrumata consistoriul, că sumele, ce voru încrește în fondul eparchialu, pâna la alta regulare să le depuna spre fructificarea în cass'a de pastrat.

Mesurile acestea pentru adunarea unui fondu diecesanu trebuiau să se pună la cale și în districtul nostru oradanu încă înainte de acăstă cu doi ani; ieră de alta parte chiaru pre atunci se îngrămadisera alte difereite incasări dela comunele noastre bisericesc: tréb'a cea altcum fără ponderosa a fondului diecesanu la noi trebuia să sufere amenare.

Acum înse devenindu impregurările incătu-mai favorabile, și avendu consistoriul în vedere noua înstrumare data de sinodul eparchialu din anul corint sub nr. 53.: acestu consistoriu implinește unu din cele mai importante dorințe, cându prin ordinare acăstă dispune: că decisulu sinodalu din anul 1870, privitor la înființarea unui fondu diecesanu, numai decât să se pună în efectuare în modul urmatoriu:

1. Pre bas'a datelor autentice, intrate aicea dela pretimea parochiale, să facă pentru singuracile comune bisericescă electarea contribuției de trei cruceri conformu conclusului mai nou sino-

dalu pre doi ani solari, adica pre 1871 și 1872. carea electare se tramite pentru respectivele tracturi protopresbiterale alaturata la ordinare presinte; unde mai vine de observat: că în conspectul acestor electări locurile filiale nu sunt însemnate după nume, dar sunt computate la parohiele matre, de care se tiene.

2. Oficiele protopresbiterale voru tramite numai decât la fesce-carea comună bisericescă submanuă o copia a ordinarei acestei sub adresă oficiului parochialu, însemnand la fescarea comună numeroulu sufletelor și sum'a contribuției electate. Astă-feliu de copia se alatura în numeru trebuciosu la ordinare presinte.

3. Pretimea parochiala din singuracile comune indată după primirea acestei ordinarei va convoca pre unu terminu cătu se poate mai scurtu sinodul parochialu la siedintia extraordinară, cu bagare de séma la §. 9. din statutul organic, adica asiă: că diu'a sinodului impreuna cu objectul, pentru care acel'a se convoca, să se publice cu optu dile mai nante în biserica, și să se facă cunoscuta protopresbiterului tractualu, că acel'a, de i voru concede impregurările, să poată participa la sinodu.

4. Intrinindu-se sinodul parochialu, acel'a se va consulta despre modulu, cum să se plătesc sum'a contribuției electate de aicea; unde în specialu vinu de observat urmatorele:

a.) Sta în voi'a sinodului parochialu, că sum'a, ce cade pre respectiv'a comuna, să o plătesc din banii bisericei său din alte midilōce comune, care i stau la dispunere, fără a face electare pre singuracii membri ai comunei bisericesc.

b.) Deceea pentru ori-ce cauza sum'a electata de aicea nu s'ară potrivit din banii bisericei său din alte midilōce găt'a comune: sinodul parochialu și datoriu a face prin midilōcirea comitetului parochialu o electare pre singuracile case, respective pre familie de marturisirea nostra; înse la electarea acăstă nu trebuie să se tienă strenu cheia de trei cruceri dela sufletu: că mai vertosu trebuie să se aiba privinția la starea materială a singuracelor case său familie asiă: că cele serace — pre cătu se poate — sa fie crutate; ieră pre cele ce suntu în stare mai bună, să se arunce cu ce-va mai multu, și preste totu electarea partială asiă sa se facă: că sum'a totală sa dea cu ce-va mai multu, decât ce e sum'a electata aicea, că asiă sum'a stabilită prin consistoriu sa se poată indeplini și atunci, cându dora sumele electate pre membru comunal nu s'ară potrivită.

c.) Incassarea sumelor electate pre singuracile case său familie se va concrede epitropiei parochiale, carea precum acestea, asiă și tōte alte preceptiuni, ce se voru intemplă în folosul fondului diecesanu, le va tienă în evidenția într'unu protocolo gătitu anume pentru tréb'a acăstă. Preotul și învestitorul localu suntu datori a dă māna de ajutoriu la portarea acestui protocolu mai alesu în acelea locuri, unde epitropii nu sciu seri.

5. In fesce-carea comună epitropi'a parochiala e dătore a se îngrădi: că sumele electate prin consistoriu cătu se poate mai corende, dară negresită pâna la 15. Octobre a. c. să le transpună la concernintele oficiu protopresbiteralu, dela care va primi cuitantia subscrisa de presedintele consistorialu și de protopresbiterulu său administratorul tractului; ieră epitropi'a parochiala va dă oficiului protopresbiteralu contră-cuitantia despre sum'a administrata.

6. La casu de vre-o inițiare cu electarea și incassarea sumei, ce cade pre comuna, se ascupea dela zelulu și buna-voint'a sinodului, comitetului și a epitropiei parochiale, că sum'a aceea macaru și pre calea imprumutării să o procure, și pâna la terminulu prescrisul să o administredie la loculu seu.

7. Dela comunele bisericesc, cărora în anul

acestă li s'a resolvită ajutorie pre scopuri bisericesci din bugetulu statului, sum'a contributiunei se va detrage aicea din acestea ajutorie, și despre acea li se va dă cimitantia: iéra respectivele comune voru avé a deplini sum'a detrasa prin electare pre singuraticele case séu famile, conformu dispusetiunilor de mai susu.

8. Déca după administrarea sumei electate de aicia va remâne ce-va la epitropia parochială din sumele incassate dela poporenii: astu-feliu de remanția se va depune in cass'a bisericiei, și se va folosi la solvirea contribuirei, ce va urmă pre anula viitoriu.

9. Oficiele protopresbiterale indată ce voru fi primitu contribuiri de aceste in suma, ce ajunge la 50 floreni, suntu datori a administră aicea sumele incassate pre calea postala, séu cu alta ocasiune secură: alaturându si contr'a-cuitantie epitropielor parochiale; — dara la tōta intemplarea intre 15 si 20 Octobre a. c. suntu datore a ascerne aicea unu raportu generalu despre sumele incassate, aretându in o rubrica separata restantiele, ce nu cum-va voru fi remasă la vre-o comuna.

10. Contribuirile, care singuratici crestini séu singuraliceli corporatiuni le voru face de buna-voia preste contributiunea electata, se voru tramite asemene la oficiulu protopresbiteralu, si de acolo la consistoriu, pre lāngă anumirea darnitorilor, ale căror' a nume se voru pastră in albulo bine-facatorilor eparchiei, si ofertele mai insemnante se voru aduce la cunoștința publica in fōia oficiala.

Acestea suntu mesurile, care trebuie observate si efectuite in scumpatate, că sa facem inceputa bunu si in districtulu nostru pentru adonarea midilócelor la insinuarea unui fondu eparchialu.

Amu ajunsu sa avemu autonomia bisericésca satia cu statulu si cu alte biserici; amu ajunsu sa avemu institutiuni liberale pre terenul bisericescu, sa avemu organismu in viētă nostra bisericésca, care e esfusulu voitiei clerului si a poporului eparchialu; — tōte aceste ni promitu inaintare in cultura, inflorire si prosperare. Dara lāngă aceste avemu si lipsa mare de midilóce materiale, fără de care nu pote subsiste organismulu nostru bisericescu, si nu se potu realisă intentionile salutarie ale reprezentantiei eparchiale.

E nou ce tristu e privi inderetru la trecutul nostru, pre cāndu inca nu aveam autonomy bisericésca. Ajunge a scăi: ca acelui trecutu pre dreptu nici nu a fostu alu nostru; noi eram sub tutelă altor' a; altii ne portau după voitii a lor, si orice contribuēmu că bisericani, se derivă in peculiul

FOLIÓRA.

Archeologia.

Raportulu dlui C. Boliacu.

Domniloru membri ai comitatului archeologicu din Bucuresci.

(Urmare sî fine.)

Alu doilea lucru ce inaintezu este si mai greu de explicatu.

Amu gasit la Vodastr'a, la aceeasi adencime a vetrelor, o lulea! Lulea de acela'si pamentu negru, aceeasi fragmentare cu vasele cele mai fine ale epocei, acoperita de aceeasi coja de carbonatul de varu că tōte cele-lalte vase de pamentu ale aceleiasi epoce.

In anulu 1869, dincōde de orasiulu Tergu-Jiului, pre unde trece sioseu'a romana care urca la Vulcanu, facendu sapatori la disce pivoitie parasite — astfelii le numescu acolo, — dara in cari pivoitie au crescut arbori seculari, — in putregaiul altor' generatiuni de arbori seculari, — cladiri preistorice negresit, pre cari locuitorii le credu de cāndu cu nemtii cu cōda, dara cari urmează sa fi servita de tipu cladirilor sub-terane de dinsusulu piciorilor poduloi lui Traianu dela Severina. Săpandu la 1869 intr'un'a din aceste cladiri de pétra naturala, intre alte obiecte, despre cari amu relatato atunci, amu gasit si o lulea totu de pamentu negru acoperita cu carbonatul de varu. Amu risu multu cu esistentii de luleo'a lui Decebalu, care s'a constatat, in parerea tuturor, ca oru si remasă acolo dela nemtii cu cōda, de-si acesta lulea, in forma de lules, nu semenza tocmai lulea.

Dupa acēstă amu mai gasit inca un'a sparta pre care amu aruncă o că si pre cōea-lalta.

acelor'ă, cari nici unu semnu nu au datu vre-o data de ce-va bunavointia séu ingrigire pentru sōrtea poporului nostru.

Acum, lauda Domnului! ni este unu terenu largu, pre care fără conturbare din partea altor' liberi potem conlucră la luminarea poporului, liberi ni potem intruni poterile intelectuale si materiale pentru consolidarea societătiei nōstre bisericesci. Viitorulu depinde dela conlucrarea nostra spre scopurile comune bisericesci.

Ide'a unui fondu generalu diecesanu menit pentru fericiresa poporului nostru trebuie sa ne insufletiesca pre toti.

Clerulu parochialu si inventiarii nostri confesionali suntu chiamati a lumină pre poporu si a face, că acel'a sa pricépa insemnataea cea mare a unui fondu diecesanu, si sa se insufletiesca la sprigintirea acelu'a cu tōte poterile.

Poporul nostru, multi-amita provedintiei cresceti! e una popor bunu; simtiu lui moralu e inca necoruptu; plecările lui au direcțione buna, salutară; elu contribue după puteri cu tōta voi'a, unde scie ca face bine. Faca-si dara clerulu si cartorarii nostri detorinti'a, de a lumină pre poporu, că sa-si cunoscă interesele sale: si atunci ide'a unui fondu eparchialu va deveni realitate.

Suntu cu adeveratul multe sarcini grele asupr'a poporului; dara contribuirea obligata căte de trei cruceri dela suflu nici ca se pote nomi sareina. Felu de felu de moduri suntu, cu care si celu mai sarecu capu de familia pote sa adune si sa puna la o parte putenii cruceri, ce se ceru pre sém'a fondului eparchialu. Trebuie nomai arestatu poporului scopulu maretii si salutarii; trebuie incredințiatu despre bun'a, conscientiós' administrare a contribuirilor: si sporirea fondului diecesanu va fi ascurata.

Poporulu destuptatua va vedea corendu resultatele bune ale contribuirilor si insufletirea pentru fondul diecesanu va deveni generala; crestinii nostri se voru intreco care de care a contribuit de buna voia preste sum'a obligata, sciindu: ca aceea ce dau in fondul diecesanu, li va aduce camete insotite.

Ocasiunile, care spre scopulu acestă le potem exploata, suntu molte; occur casuri de testamente, unde se facu legate pre scopuri evlaviose; occur casuri de festivități séu chiaru de petreceri, unde se pota face colecte pre scopuri comune bisericesci; suntu intemplări de remasiaguri séu de glōbe banale: si tōte acestea ocasiuni se potu folosi bine spre a se sporii fondul diecesanu, unic'a sperantia, pre carea ne potem radiemă in viitoriu.

In anulu 1870, tramitiendu pre d. Dimitrie Botolescu sa faca cercări de sapatori la Pisculu-Crasiani in judetiulu Ialomiti'a, dumnealui, intre alte obiecte si olaria celta perfecta, a gasit si o lulea, de care negresit ca amu risu ierasi destulu si amu aruncă o.

Estu tempu gasesecu o lulea la Vodastr'a si altă la Hunia dinsusu de Calafatu in adencimea cea mare, care acēst'a acum nu mi-au mai permis glueme asupr'a loru; cea dela Vodastr'a este intacta, are formă unui meleu, ceea ce mi-a rechiamat lulelele gasesite in Americ'a de Nordu printre cele-lalte vase ante-istorice, despre cari lulele vorbesco cu entuziasmu anticari american, citati de Lubbock, citati pre cari le repeta si Figuier in oper'a lui: „L'homme primitif.“

In acēsta lulea d'abia intra degetulu celu micu, si gaur'a pre care a inlătrat o tiéva séu s'au sumatu fără tiéva, este sōrte mica in comparatiune cu ori-ce felu de lulea moderna.

Formă ei de melou, se acordă sōrte bine cu forme de diferite animale ale lulelelor ante-istorice din tié'a Calomelului. Negresit ca cutediera va fi cu atâtua mai mare cu cătu conjecturile s'ară face mai cutediatore in acēsta cestiu de asiā mare importantia.

Ce potu afirma, este esistentia luleelor de luto negru prin olari'a celta ante-istorica in Daci'a. Oprescu aci, domnii mei, cu relatiunea excursiunilor mele de estu tempu, remaindu sa ve relatezu cu alu doilea despre cetățile romane din riu Oescu in susu, cum si despre localitățile contineandu obiecte preistorice: Maglavitulu, Morenii, Pietrisiulu Fontân'a-Banului si Cetatea.

Spre a dă insa d-vostre o idea rapede despre obiectele preistorice ce se gasesc in tié'a nostra si despre cantitățile loru, permiteti-mi sa ve men-

Dela domnii protopresbiteri, cari stau nemidlocit in fruntea clerului parochialu, se astăpta mai multa in cele ce se tenu de insufletirea poporului la sprigintirea acestei intreprinderi salutarie. Acestei asteptări atunci voru corespunde densii pro deplinu: deca acum la inceputa voru cercetă in persóna comunel subsemnat, séu unde ei insisi nu voru pote ajunge, voru tramite anume pre unii dintre membrii consistoriali séu ai scaunului protopresbiteralu, că sa inveti pre poporu, sa-i arate folosulu celu mare alu fondului diecesanu, si sa-lu insufletiesca a imbratisá cu caldura caus'a acēst'a pre cătu de nouă, pre atât si de vitala pentru binele eparchiei.

Cāndu dara oficiele protopresbiterale cu deosebire suntu postite a se apucă cu totu zelulu de eseuirea acestei ordinatiuni, — se tramit aci pentru singuraticele comune bisericesci din respectivu tracto protopresbiteralu cu tantie deplinie si subserise de presiedintele consistorialu. Aceste insemnatii atunci voru avé valore de cuitantie: cāndu la primirea sumelor le va subseri si respectivu protopresbiteru séu administratoru tractualu.

Totu asiā se alatura si trebuinciosulu numeru de contr'a-cuitantia, pre lāngă caro epitropiele parochiale voro avé sa administreze la oficiulu protopresbiteralu sumele electate. Aceste contr'a-cuitantie la platire voru trebui sa fie subscrise de epitropulu parochialu si vidimale de preotulu localu.

In fine spre cunoștința si ulteriora orientare se alatura aci in mai multe exemplare pastoralulu Prea Sântiei Sele domnului episcopu diecesanu alu nostru, datu in tréb'a fondului diecesanu in 3 Septembrie 1870 sub nr. prea. 182 care inca atunci fu publicat si pusu in efectuire in pările, ce apartinu la consistoriul eparchialu din Aradu.

Oradea-mare, 24 Iuliu, 1872. — Consistoriulu eparchialu greco-oriental oradanu. — Mironu Romanulu, m. p. Archimandritu si Vicariu episcopescu.

Procesu verbalu.

Dómnele române din Dev'a invitare de dómna Constanti'a de Dunc'a-Schiau de a se aduna spre a se consultă despre înființarea unei loteriei in profitulu bisericiei române din acestu opidu s'au intrunitu in numeru de 4, Sambata in 7 Septembrie 1870, la d-n'a Ecaterin'a Draghiciu si in deplina unione au statutoru:

I. Ca dintre presentele dómne se alegu dómne Ecaterin'a Draghiciu, Elen'a Papio, Ensem'a Horvatu si Constanti'a de Dunc'a-Schiau spre a for-

tioneze cele gasite de mine numai de vre-o patru cinci ani incóce, si aflate in colectiunile mele.

Două sute cinci-dieci silecsni si obiecte de alte pietri. Acestea se impartă astfelia:

Cinci topore (hâches celtiques) pre cari in alte ocasiuni le-amu numită lârnacope, — spre mai buna intelegerere, conformu mrimi si formei loru, — tōte negărite: unulu de petro-silecsu cu totul primitiv din epoc'a pietrei brote, unulu de serpentina verde, două de granit verde si unulu de o stâncă ce nu o potu determină.

Opta topora-ciocane gărite dintr cari trei de dioritu: unula de unu granit admirabile galbenu-negru; cele-lalte de diferiti graniti.

Siepte toporase (hachettes): două de silecsu, dintre cari unulu de 14 centimetri, sōrte frumosă lucrare, gasită de d. Dimitrie Sturz'a in Moldov'a.

Diferite cutite de silecsu intre cari se disting unulu, cu manera cu totu, dintr-unu singura silecsu, gasită de mine la Vodastr'a,

Cutite-radietore dela 13 centimetri, marime pâna la 4 centimetri, diferite nuante; tōte bonte, pentru radiu.

Sagetă, unele cu dinti, intre cari se distingu mai multe si printre cari un'a mai alesu de 8 centimetri, sōrte bine lucrata.

Sir W. R. Wilde imparte sagetile de silecsu in patru forme a căroru figure le da S. Lobock la pagin'a 78 a operei sele: „L'homme ayant l'histoire.“ Figuier publica mai multe forme de sageti in oper'a sea: „L'homme primitif.“ Eu posedu inso forme nepublicate inca de nici unu archeologu.

Herestraiasie de silecsu sōrte frumosă lucrate. Bule pentru prastia, tōte de silecsu sōrte bine rotundite prin ciocanela.

Patru topora negărite, cu bulba spre intepărire in lemn.

mă comitetul pentru înființarea loteriei în profitul bisericii române din Dev'a.

II. Dómna Constanta de Dunc'a-Schian, cu titlul de presedinta, este însarcinata cu tota lucrările comitetului, cu tienerea registrului, protocolelor etc.

III. Dómna Elen'a Papiu, cu titlul de casieră va tine în depositu obiectele ce voru servî că fondul loteriei și banii incasati.

IV. Comitetul se va adresă immediat prin scrisori directe și prin organe publice la Domnul român din Transilvania, Banato, Ungaria, Maramuresiu invitandu-le a trame, sub adresa comitetului, în Dev'a, căte unu lucru de mână său altu micu obiectu echivalentu spre a se constitu unu fondu pentru loteria în profitul bisericii române din Dev'a.

V. Obiectele ce se voru primi pâna la 1 Martiu anului viitoru 1873 se voru înregistră sub numele donatorilor, se voru publică și tenea în pastrare pâna la tragerea loteriei în lună Augustu anului viitoru 1873, în tempulu adunării generale a Asociației pentru literatură română, și cultură poporului român.

VI. Biletele de loteria se voru imprimă în Martiu viitoru și cifr'a loru se va otari la tempu, stabilindu-se o justă proporție între pretiul și numerul loru cu valoarea și cantitatea obiectelor ce voru formă fondul loteriei.

VII. Spesele pentru imprimarea biletelor de loteria, și invitațiilor săi voru fi în sarcina comitetului putendu-se însă despăgubi membrele din venitul loteriei.

VIII. În totu tempulu adunării generale a Asociației pentru literatură română și cultură poporului român, totu obiectele primeite pentru loteria voru forma o expoziție publică de lucru de mână a domnelor români.

IX. Deosebitu de invitațiile generale ce se voru adresă tuturor domnelor români și fia-care membră se va adresă cunoștințelor personale spre a debandă prin staruri d-lorū unu număr de obiecte cătu se pote de însemnatu.

X. Presentola procesu verbalu, rezultatul întreprinderei și numele tuturor binevoitōrelor do-

nătre se voru publică prin totu diariile române. Pres.: Constanta de Dunc'a-Schian, Ecaterin'a Draghiu, Eufemia de Horvat și Elen'a Papiu.

A p e l u

domnelor române din Transilvania, Banato, Ungaria și Maramuresiu.

Domnelora! Prin femei s'a susținut nemoală romanesca, istoria ne-a probat-o în toti tempii și la tota ocazionile. —

Femeile române a facut sa vietuiescă limbă, naționalitatea și religiunea noastră.

Cultivando aceeași limbă ne vomu intielege totu-déun'a, radicându biserici unde ne inchinăm acelorași Domnul ne vomu simți totu-déun'a frati.

Dev'a, orașu însemnatu în Transilvania, n'are biserica româna.

Cu immense sacrificii din partea locuitorilor români din asta localitate s'a radicatu zidurile unei biserici; dară numai zidurile.

Spre a se ajută terminarea săntului locașu, noi josu semnatele ve rugămu pre d-vostra domnelor române, cu inimi romanesca, cu simtieminte crestinesca a aduce și d-vosra o piatră la radicare a acestui edificiu română și creștină.

Ve rugămu, domnelor a ne tramite sub adresa: „Comitetului pentru loteria în profitul bisericii române din Dev'a“, căte unu lucru de mână ce va servî pentru înființarea unei loterii în profitul acelei biserici.

Loteria se va trage în tempulu cându Asociația transilvana pentru literatură și cultură poporului română și va tenea adunarea generală în Dev'a.

Fia-care obiectu ce vomu primi se va trece în registrele comitetului și publicato prin diarie sub numele donatoriei ce ni l'a speditu.

Totu darurile se voru tramite pâna la 1 Martiu.

Domnelora! inca odată ve rugămu, sperămu și adestănu unu responsu bine voitoru și imbucătatoru.

Primiti domnelor, ve rugămu cordialele noastre salutări.

(Semnatu.) Presed.: Costanta de Dunc'a-Schian, Ecaterin'a Draghiu, Elen'a Papiu și Eufemia Horvat.

Cincu-mare, în 9 Sept. 1872.

R E P L I C A

la responurile ex-investitorilor din Cincu-mare Ignatius Mandoca și Ioan Stăngu, publicate în nr. 69 al diariului „Telegr. Rom.“

Motto: Cine se escusa se incusa.

(Urmare.)

II. Acum vomu replică specialmente ex-investitorului Ignatius Mandoca:

In ainea a II-a dice „ca noi nu amu luat parte activă la cele intemplete in parochia, și pre cele bune nu amu voită ale vedea și audă.“

Prin acestea frase ne face I. M. imputație, ca noi nu ne amu fi interesatii de cele biserico-scolare. —

Să scăi ex-investitorile, ca noi amu luat parte activă la cele intemplete in parochia Cincului și ti spunem verde în ochi, ca din anul domnului 1866 în care pâna astăzi a-ti incasat din alodiu pentru crescerea tinerimii scolare, 1,400 fl. v. a. cu sociul dtale dimpreuna fără de a fi facut de atunci încocă progresu in scola nostra pre carea o a-ti neglijat cu totul asiā dicându pre cându cu adultii nu a-ti tenu prelegeri de felu. — De catechisatiune nici ca a-ti visat dora. — Siepte ani de regresu, suntu credene noastre in respectul investimentului scolare o dauna nereperabile si unul dintre cele mai mari peccate strigătoare la ceriu. —

Noi n'am potea fișă epocale preistorice, precum in Scandinavia mai alesu, pentru ca epoca pietrei, s'a prelungit la noi și in epoca bronzului și in epoca ferului. Prin urmare, dacă au întrebuitați pietr'a pâna la conchista, întrebuităndu totu-de-oata și bronzul și ferul.

O jumătate de sabia intorsa, numita Arpi, am gasit-o la Zimnicea, petrunsa insa de rugina. Bine-voiti a primi, domnii mei, espressiunea inaltei mele stime și consideratiuni.

Cesoro Bolia cu, Presedinte alu comitatului archeologic din București.

(Va urmă.)

Varietăți.

** Sosirea Majestatici Sealeda Berlinu. Majestatea Sea în reîntorcere către casa fù intempiu pretulindea cu pompa la tota stationile căilor ferate. La gară din Viena fù primitu de către ministrul-predidente Adolfs Auersperg și consilierul de curte Lemonnier; multimea poporului adunat inca era însemnată. În data după descolecare Majestatea Sea schimba cu princ. Auersperg cuvintele acestea: „Cum te afli amabilă principie, prospiciedi de minune bine, cu multu mai bine că la plecarea mea și eu sum senatosu. În suita domnitorului afară de dlu Auersperg au mai fostu cont. Giuliu Andrássy, cont. Belegarda, siefulu de sectione Hoffmann și alti mai mulți oficianti de curte. Regele după aceea a plecat la Schönbrunn cu o caleșă obdusa in doliu. Trasur'a pre carea a calatorită Maj. Sea, a constat din 12 cupeuri. — Precum se vorbesce, Majestatea Sea va sosî la Pest'a Lună s'eră.

** Congresul padurilor din tota lumea e conchiamat la München pre dilele ultime a lunei acesteia. Din Ungaria va participa la acestu congresu forestierul cetătenescu Susa că representantele urbei Bud'a.

** Denumiri. Fó'a oficială dela 12 Sept. publica denumirea lui Augustinu Horsi'a primiula cetăției Unidóra, de concepstu-ajunctu la tribunalulu supremu din Pest'a.

** Fostulu Imperator Napoleon dinainte a tribunalelor. Cunoscutu tipografo Plon din Berlin urmaresce acum pre calea justiției pre fostulu Imperator alu francezilor. Elu cere dela Majestatea Sea Napoleon III, fostu Imperator alu francezilor, odinioara cu locuința in palatul Tuilerii și acum cu locuința la Chislehurst, sumă de 332,299 franci, 65 centime, pentru imprimatul și preciare opera sele, numita „Historie de Jules Cesar“. Acesta afacere apare dilele acestea dinaintea tribunalului civilă.

** (Conform unei dispusestiunii) emanate dela ministeriulu de agricultura, industria și comerciu, statuile de pre linea ferată estu-ungara: Blasie, Micasa, Mediasiu, Nagy-Selyk, Kis-Kapus, Sabiu, Ehșabelopolea și Seghișiora au capetatu concessiune de a incarcă și descurca vite cornute, pre lângă observarea strictă a conditionilor din §. 44, p. 5 a dispusestiunei din an. 1859 referitoare la transportulu vitelor.

** (Messia' jidaniilor a venită) In Berlinu circula printre jidani o scriere cu sigilu regescu mare cătu unu teieriu prevediută cu corona lui Israelu, scutul lui David și cu cercu-scriptiunea urmatória: „Iekuzel imperatul lui Israel.“ Scrierea are urmatorul motto: „Lo bechajil weko bekoch ki im beruchi amar odonai Zeboath.“ (Nu intru taria nici intru putere, ci in virtutea spiritului vorbescu eu domnulu Sabaoth); mai departe demanda antistiloru bisericesci, că sa vestescă in Sinagog'a in 13 Aug., diua derimarei Ierosalimului, ca de acum nainte dîja acăstă nu este di de jelo și de superare ci di de bucuria, pentru ca lekuziel, autorul epistolei este imperatul Israelu și totu-odata Messia' care a venit sa-si cuprinda imperati' sea; și vai celor ce nu voru crede intr'ensu. Nu preste multu va apără in Berlinu, și va proclaimă imperati' sea. La scriere este alatura o carte, care desemna otarele imperatiei lui Messia'; precum și o provocare, că s'u tramisa Portiei Ottomane, că acăstă numai decătu sa abdica de Palestina.

** (Bună începere) Evreulu Avramu Davidovici, unu felu de vagabundu, se prezintă in 22 Augustu la Prefetur'a de districtu, (din Iasi) cerandu a i se dă gratisu pasportu pentru Americ'a, ceea ce să si facutu sub nr. 975. I uramă calatorie buna și multi după elu! Domnulu Botezu credem ca ilu va duce la gara cu trasur'a.

** (Evreu patriotu). In 28 Augustu se prezintă la prefectur'a de distr. Iasi evreulu Mendelu sin Iticu care este orbu, cerendu una pasportu gratisu pentru Americ'a. Preste 4 dile evreulu se întorse la prefectur'a inapoiindu pasportul și spusendu in o suplică alaturata: ca elu vezendu ca in pasporturile gralis se spunea ca „fără dreptulu de a se întorce inapoi“, apoi mai bine vrea sa se platescă sa și ia un altul, fiindu ca tiene multu la patria lui și poate deacă o vrea sa se întorce, deacă nu i-a să fie acolo, atunci sa nu fie impiedecat. Mendelu sin Iticu e omu cu minte; elu vrea sa facă unu voiaju de placere și sa cerce lucrurile. Nu se duce elu asă orbește de-si e orbu.

Concursu.

In protopresbiteratulu Orastiei fiindu vacante urmatorele posturi invetatoresci se escrie concursu pana la 20 Septembvre a. c. st. v.

1. Vinerea (Felkenyér) leaf'a anuala 200 fl. val. austr. cortelu naturalu, si 6. orgii lemne de focu. —

2. Sibotu (Alkenyér) 160 fl. v. a. lefa auuale cortelu naturalu si 3 orgii lemne. —

3. Balomiru 120 fl. v. a. lefa anuala cortelu naturalu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugu si 5 orgii lemne.

4. Romosielu 80 fl. v. a. plata anuala — cortelu naturalu si lemnele trebuinciöse.

Lefele aceste se platescu din respectivele casse alodiale.

5. Orestiora de susu ca scola centrala cu aneastele comune Orestiora de josu, Buciumu Ludesti Costesci — lefa anuala 300 fl. v. a. cortelu naturalu si lemnele debuinciöse.

6. Dâncu micu lefa anuala 125 fl. v. a. cortelu liberu si lemnele debuinciöse.

7. Petreni cu comun'a Tolt'a lefa anuala 250 fl. v. a. cortelu naturalu si lemnele de lipsa.

8. Simeria (Pischi) cu filia Repasiu lefa anuala 250 fl. v. a. quartiru naturalu si lemnele delipsa.

Tote acestea prin repartitie dela poporu se platescu.

Doritorii de a ocupá un'a seu alta din aceste posturi invetatoresci au a-si asterne petitunile loru cu documentele necesarie pana la scrisulu terminu la sesunulu protopopescu alu Oresciei — in Orascia — Szászváros.

Orescia, 5 Sept. 1872.

Cu intielegerea respectivelor comitele parochiale.

Nicolau Popoviciu,
protopop.

(1-3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Hasufaleu protop. gr. or. alu Palosiului constatatore din 90 familie din care 10 famili sunt neurustici, se escrie concursu pana la 17 Septembre a. c.

Emolumentele suntu :

1. Casa parochiala cu 3 despartieminte, gradina de pomi si legumi.

2. Portiune canonica statalore din 10 jugere, aratura si fenatiu.

3. Dela fia-care familia cu fum 2 ferdele ardelene de cucurudiu nesfermitu tomn'a, 1 ferdea sfermatu prima-vér'a si 1 ferdea ovesu, seu $\frac{1}{2}$ ferd. alte bucate in pretiu.

4. De fia-care mosia de sorte o capitia fenu si un'a de otava.

5. Dela 10 famili neurustici 2 ferdele cucurudiu nesfermatu de familia.

6. Venitulu stolare usuatu dela 600 suflete.

Competitorii, concursele proovediute in sensulu stat. organicu §. 13. le voru adresá subscrisulu, documentându celu putien absolvirea gimnasiului inferioru, pre lângă cursulu clericalu in institutulu nostru gr. or.

Palosiu 3 Septembre 1872.

In contielegere cu comitetul parochialu

Teofili Gh. e a j' a,
Adm. prot. inter.

(1-3)

Concursu.

Devenindu vacante unu stipendiu de 400 fl. v. a. destinatu pentru unu ascultatoriu de technica, pentru conferirea acelui'a, se publica prin acesta concursu cu terminulu pana in 10 Octobre cal. nou anulu ourinti.

Concurrentii la acestu stipendiu, au de a-si ascerne la comitetul Asociatiunei transilvane pana la terminulu susu-indigitatu, concursele loru, proovediute : a) Cu carte de botediu, b) cu testimoniu scol. pre sem. II. 1871/2 respective testimoniu de matritate si c) cu testimoniu de paupertate.

In fine respectivii concurrenti, mai au sa alatore la concursu si cate unu reversu despre aceea, cum ca in casulu, candu eventualmente, aru obtiené mențiunatul stipendiu, sa deobliga, cum-ca ajungându la stare se voru face membrii Asociatiunei, si ca dupa absolvirea studielor, voru servi in patria, incato si voru asta postu corespondiatoriu.

Dela presidiulu Asociatiunei transilvane.

Sabiul in 16 Septembre cal. n. 1872.

(1-3)

Concursu.

Statiunea parochiale de a III-a clasa din comun'a Tartari'a este vacanta, pentru reintregirea ei se publica concursu pana la 14 Octombvre v. 1872.

De parochia acest'a suntu impreunate urmatorile venite :

1. casa parochiale ordinaria si alte cladiri economice;

2. dela 150 familii o ferdea de cucurudiu in grauntie si cate o di de lucru;

3. preste 5 juguri aratura, ce portiune canonica si in fine

4. usitattele venite stolari incatua-va si regulate.

Doritorii de a ocupá acesta parochia, au sa-si inainteze suplicele sele scaunului protopr. gr. or. in Sabesiu inzestrata cu documentele recerute de Statutulu Organicu pana la prefisatul terminu.

Tartari'a in 29 Aug. 1872.

Comitetul parochialu gr. or.

Cu consemnamentul resp. scaunu
(2-3) protopr.

Concursu.

Pentru statiunea vacanta parochiale Magur'a cu filia sea Geledintiu (Losad) se escrie cu acestea concursu pana la 12 Sept. a. c. mater'a Magur'a are 78 famili; filia Geledintiu 65 famili.

Emolumentele suntu :

a) Casa parochiale in materia cu 2 incaperi si gradina de legumi;

b) tota cas'a o ferdea mare de cucurudu sfarmitu;

c) 7 ferdele pamentu aratoriu;

d) tota cas'a cate o cupa de vino si cate o manusie de cânepa, si cate o portia de fenu;

d) stola indatinata.

Cei ce dorescu a competa la acesta statiune sa-si indrepte petitunile loru instruite in sensulu "Statutului organicu" la subscrisulu in Orestia.

Orestia, 30 Aug. 1872.

Cu intielegerea comitetelor parochiale.

Nicolau Popoviciu,
protop. gr. or. alu tract. Orestiei.

(2-3)

Concursu.

Lângă neputinciosulu parochu Georgiu Mijea din Toderiti'a, districtulu Fagarasului, in sensulu decisiunei prea Maritului consistoriu archidiecesanu din 7. Augustu nr. 626. a. c. este a se aplicá unu capelanu; pentru care se escrie prin acesta concursu pana in 16 Septembvre st. v.

Numita parochia consta din 165 famili, cu 816 suflete; venitulu este cate o ferdea de ovesu de gazda, si tacele stolari indatinate, din care o a treia parte, va folosi-o fiitorulu capelanu. —

Concurrentii au sa-si ascerna concursurile sele proovediute cu documentele prescrise in statutu; subscrisulu, pana la terminulu sus-aratatu, candu va fi si alegerea. —

Fagarasiu 31 Augustu 1872.

Petru Popescu

Prot.

Cu intielegerea comitetului parochialu

(2-3)

Concursu.

La cererea patimasiului parochu din Sit'a-Buzeu tractulu protopopescu alu Trei-Scuinelor incuviinata si de venerabilulu consistoriu Archidiecesanu sub nr. 707 a. c. se escrie concursu de capelanu pana la 24 Septembre a. c. in care va fi alegerea.

Emolumentele suntu : stola indatina, si cate o ferdea cucurudiu dela 220 famili impartite in doua parti cu parochulu, fiindu ca capelanulu are sa porte matriculele, tote corespondintele oficiose, si supraveghierea scolei.

Concurrentii pana la terminulu mentionatu sa-si trimita la subscrisulu petitunile loru instruite in intielesulu Statutului Organicu.

Brasovu in 31 Augustu 1872.

In contielegere cu comitetul parochiale

Ioanu Petricu

(2-3)

Protopopu

Concursu.

Statiunile de invetatori la scola confessionala din comun'a Pianulu de susu protopr. Sabesiu

devenindu vacante, se escrie pentru ocuparea loru concursu pana la 30 Septembvre st. v. 1872.

Emolumentele suntu :

a) pentru invetatoriulu clasei incepatore 120. fl. v. a. cortelu si 2° de leme.

b) pentru celu din clas'a a II. 200 fl. v. a. cortelu si 2° de leme.

Doritorii de a se aplicá la acestea statiuni invetatoresci, au sa-si asterna concursele instruite in intielesulu prescriselor "Statutului organicu" inspectiunei scolare districtuale gr. or. in Sabesiu pana la prefisatul terminu.

Pianulu de susu, 29 Aug. 1872.

(2-1)

Comitetul parochialu gr. or.

Concursu.

Pentru statiunile invetatoresci din urmatorile comune gr. or. din protopiatulu Zarandului se escrie concursu pana in 20 Sept. 1872.

1. Bulzesci cu salariu en. de 210 fl. v. a. lemne si quartiru;

2. Luncoiu de josu cu sal. an. de 210 fl. lemne si quartiro;

3. Grohotu cu sal. an. de 200 fl. lemne si quartiru;

4. Siesuri cu sal. an. de 200 fl. v. a. lemne si quartiru;

5. Blajeni cu sal. an. de 200 fl. v. a. lemne si quartiru;

6. Dopa-petra cu sal. an. de 200 fl. v. a. lemne si curartiru, si

7. Valea-bradu cu sal. an. de 100 fl. v. a. lemne si quartiru.

Doritorii de a ocupá vre-unul din acestea posturi sa-si indrepteze suplicele loru la sub-semnalulu in Bradu (Zarandu.)

Bradu 30 Aug. 1872.

In contielegere cu comitele parochiale

Nicolau I. Miheltianu,

Prot.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de invetitori la scolele populare gr. or. din protopresbiteratulu Târnavei de susu, se escrie concursu cu terminu pana in 23 Sept. a. c.

a) Pentru Suplacu salariulu 70 fl. v. a. quartiru naturalu si lemne pentru focu;

b) Soimusiu-rom. salariulu 65 fl. v. a. quartiru naturalu si lemne pentru focu.

c) Laslau rom. salariu 60 fl. v. a. quartiru naturalu si lemne pentru focu.

Concurrentii pana la terminulu mentionatu sa-si trimita la subscrisulu in Alm'a petitunile loru instruite in intielesulu Statutului Organicu.

Alm'a in 4 Sept. 1872.

Cu impreuna intielegere a comitetelor parochiale

Ioanu Almasianu,

Protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci la scola confessionala gr. orient. romana din Danesiu protopresbiteratulu Sighisoarei se publica pana in 24 Septembre a. c. st. vechiu concursu.

Emolumentele impreunate cu acesta statiune invetatorësca suntu :

1-lea in bani gata 50 fl. v. a. din cas'a aloiala comunala.

2-lea in bucate 70 ferdele de cucurudu sfarmatu.

3-lea quartiro liberu in edificiulu scolei cu doua odai, gradina de legumi alatorea cu o gradina de unu caru de fenu.

4-lea Unu pamentu aratoriu de unu caru de cucurudu si o piciocaria.

5-lea la nascerea Domnului a treia parte din venitulu usuatu si lemne de incalditudo de ajunsu.

Concurrentii au pre langa ascernerea documentelor de cvalificare pentru carier'a invetatorësca catre presedintele comitetului din Danesiu pana la terminulu susu-spusatu a documenta ce sciu barema doua limbi din limbile patriei recunoscute, si ca suntu deprinsi in cantarile bisericilor si voru avea a se presenta celu putien odata in biserica inainte de alegerea.

Datu in siedint'a comitetului parochialu

Danesiu in 6 Augustu 1872 st. vechiu.

Gavril Hudea

curatoru.